

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
A Risk Management Model for Sports and Recreation in the Demonstration
Schools under the Office of Higher Education Commission

รักษิต สุทธิพงษ์¹, ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์², ฉลอง ชาตรุประชวิน³, เอี่ยมพร หลินเจริญ⁴
Ruksit Suttipong, Panuwat Pakdeewong, Chalong Chatruprachewin, Aumporn lincharearn

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมี 8 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อมภายใน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านการระบุความเสี่ยง 4) ด้านการประเมินความเสี่ยง 5) ด้านการตอบสนองต่อความเสี่ยง 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ 8) ด้านการติดตามประเมินผล ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่ามี รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 2) วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 2) การประเมินความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 3) การตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 4) กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 5) สารสนเทศและสื่อสารการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการใน

¹ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษา แขนงวิชาการจัดการกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² รองศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³ รองศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีความเป็นประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารความเสี่ยง/ การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ/ โรงเรียนสาธิต

Abstract

The main objective of this research was to investigate a risk management model for sports and recreation in the demonstration schools under OHEC. The research was conducted by three steps: Firstly to explore the conditions, needs and guidelines of risk management for sports and recreation in the demonstration schools under OHEC. Secondly to propose and validate a draft model for risk management in sports and recreation in the demonstration schools under OHEC, and thirdly to evaluate the risk management model.

The results of this research were as follows :

1) In exploring the conditions, needs and guidelines of risk management in the demonstration schools under OHEC, there were 8 elements for consideration namely 1) Internal environment. 2) Risk management objectives. 3) Risk identification. 4) Risk evaluation. 5) responses to risk. 6) Control of risk. 7) Information and communication. 8) Risk follow up. All these elements of risk management were operated at low levels.

2) The validated draft model of risk management for sports and recreation in the demonstration schools under OHEC included 4 components namely: 1) The policy of school risk management. 2) The objectives of school risk management. 3) The administrative committee of risk management. 4) The process of risk management. The process of risk management composed six procedures namely: 1) to identify risk of sports and recreational activities. 2) to evaluate risk of sports and recreational activities. 3) to response to risk of sports and recreational activities. 4) to control risk of sports and recreational activities. 5) to inform and communicate risk management. 6) to follow up and evaluate risk management.

3. The evaluation of risk management model of the demonstration schools under OHEC revealed that the utility and possibility were at high levels.

Keywords : Risk management model/ risk management of sports and recreation/ the demonstration schools

ความเป็นมาของปัญหา

กิจกรรมกีฬาและนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ความเหนื่อยล้าจากการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน ที่

สำคัญยังเป็นการเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกีฬาใดๆ ก็ตาม ล้วนแฝงเต็มไปด้วยความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬา หากขาดความระมัดระวัง หรือไม่มีการป้องกันที่เหมาะสมก็อาจก่อให้เกิดอันตรายต่างๆ ตามมาได้ (Anna and Sofia, 2007) สอดคล้องกับ Anderson (2002) ที่ได้กล่าวว่า การบาดเจ็บส่วนใหญ่นั้นมักเกิดขึ้น

ในระหว่างการเล่นกีฬา หรือการทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายไปมาอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดความผิดพลาด ซึ่งอุบัติเหตุทางการกีฬาเป็นเรื่องที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า ถึงแม้ว่าผู้เข้าร่วม จะมีความรู้ความสามารถ หรือมีทักษะทางด้านการศึกษาอยู่ในระดับสูงนั้นก็ตาม

กิจกรรมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของนักเรียนในโรงเรียนจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬาที่แฝงอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมกีฬาและสภาพแวดล้อม (Clarke KS. 1998. P. 11-22) ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก ได้สำรวจสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ถึงร้อยละ 84.50 สถานที่ที่เกิดเหตุมากที่สุดคือ 1) ภายในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ถึงร้อยละ 36.6 รองลงมา 2) การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในสนามกีฬา สนามเด็กเล่น สนามหญ้าสระว่ายน้ำ ร้อยละ 30.3 และ 3) เกิดขึ้นในบริเวณโครงสร้างของอาคารเรียน อาทิ บันไดทางขึ้นลงอาคาร และระเบียงทางเดิน ร้อยละ 17.6 (โรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย, 2547) และสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน มีอยู่ 2 สาเหตุ คือ 1) เกิดจากการเล่นเครื่องออกกำลังกาย หรือเครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นของโรงเรียนที่มีระบบการติดตั้งที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือมีสภาพชำรุดทรุดโทรม และ 2) เกิดจากการเล่นและใช้อุปกรณ์กีฬา หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการกีฬา อย่างไม่ถูกวิธี ไม่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย รวมถึงไม่มีความชำนาญในการเล่น สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬา (Lower T., 1996; 4, pp. 28-32)

กองทุนสวัสดิภาพนักเรียนและนิสิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบาดเจ็บของนักเรียน อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่ขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ตั้งแต่ในปีการศึกษา 2549 - 2554 พบว่า มีจำนวนนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุภายในโรงเรียน และได้เข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาล เป็นจำนวนถึง 212 ราย ภายในระยะเวลา 6 ปี ส่วนใหญ่

เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากออกกำลังกายและการเล่นกีฬา (รายงานประจำปีกองทุนสวัสดิภาพนักเรียนและนิสิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2549 - 2554) ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นเป็นประจำทุกปี และยังไม่มีความโน้มที่จะลดลง ส่งผลทำให้นักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บทางการกีฬาต้องหยุดเรียน เพื่อทำการพักฟื้น และทำให้ผู้ปกครองต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดูแลนักเรียนเพิ่มขึ้น และบางรายที่มีการบาดเจ็บถึงขั้นรุนแรง อาจนำไปสู่การเรียกร้องค่าเสียหาย และส่งผลให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียงได้

ความเสี่ยงทางการกีฬา หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ รวมทั้งการเข้าร่วม ซึ่งอาจทำให้เกิดความสูญเสีย เสียหายต่อทั้งร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน และทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ความเสี่ยงทางการกีฬา จึงเป็นที่มาของบ่อเกิดแห่งความล้มเหลว ความผิดพลาด หรือความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ ซึ่งรวมตัวกันจนกลายเป็นอุบัติเหตุทางการกีฬา เป็นอันตรายต่อผู้เข้าร่วม ทำให้เกิดการบาดเจ็บตามมาได้ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อผู้เข้าร่วม และผู้จัดการกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน สอดคล้องกับชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550, หน้า 15) ที่ได้กล่าวว่า ความเสี่ยง (Risk) คือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่มีอาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งมีผลกระทบทำให้เกิดความสูญเสีย และเป็นอันตรายที่กำลังจะคุกคามองค์กร ซึ่งสถานศึกษาก็เป็นองค์กรหนึ่งที่ต้องมีการดำเนินการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยมีรูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนและเป็นระบบอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะความเสี่ยงเป็นเรื่องที่สถานศึกษาสามารถบริหารและป้องกันได้

การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์แผนงานไว้ทั้งหมด จึงรู้ถึงสาเหตุและสถานที่ที่อาจเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Horine, 1991) ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงจึงช่วยให้ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่มีอยู่ได้ถูกกำจัดไป แต่อาจยังไม่

ครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการกีฬา จึงไม่สามารถลดการบาดเจ็บทางการกีฬาและนันทนาการได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามโรงเรียนไม่สามารถปฏิเสธถึงความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนในโรงเรียนได้ จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่จะต้องช่วยกันป้องกันไม่ให้โรงเรียนเสื่อมเสียชื่อเสียงจากผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมไม่ให้ถูกฟ้องร้องในฐานความผิดการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ (Saayman, 1993: อ้างอิงใน Marie, 2004)

การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ จะต้องมีส่วนในการรับผิดชอบต่อผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน และมีหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่มีอยู่ให้หมดไป ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่โรงเรียนสามารถยอมรับได้ สอดคล้องกับ Colin Fuller and Scott Drawer (2004) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการภายในองค์กรกีฬา และกระบวนการบริหารความเสี่ยงช่วยให้อัจฉริยะเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การบาดเจ็บ ได้ถูกระบุ และจัดลำดับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา โดยผ่านการประเมินความเสี่ยง และนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเชิงรุกกับหน่วยงานที่กำกับดูแลการจัดการกิจกรรมกีฬา เพื่อใช้ในการระบุความเสี่ยง ป้องกันความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความถี่ของการเกิดการบาดเจ็บและความรุนแรงของอาการบาดเจ็บทางการกีฬา และการยอมรับความเสี่ยงนั้น สามารถทำได้เฉพาะบางชนิดกีฬาเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยินยอมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา สอดคล้องกับ Chunderpal and Jhalukpreya (2006) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงจะทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้บริหารโรงเรียนเกิดความตระหนักและมีความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยในการเล่นกีฬามากขึ้น และควรนำหลักการบริหารความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงทางการกีฬา เพื่อให้นักเรียนได้รับความปลอดภัย และลดความเสี่ยงทางการกีฬาที่อาจเกิดขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการบริหารความเสี่ยงมาสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อเป็นการสร้างความปลอดภัยทางการกีฬาและนันทนาการ และเป็นการลดจำนวนของอุบัติเหตุและการบาดเจ็บที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เพื่อลดความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่อาจจะเกิดในโรงเรียน ตลอดจนผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต ได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการของโรงเรียน เพื่อช่วยลดสถิติของการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต หรือในโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และวัตถุประสงค์เฉพาะคือ

1. เพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสารวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตารางสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ แล้วบันทึกผลการศึกษาตามประเด็นที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ มาสร้างข้อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียน และผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โรงเรียนละ 5 คน จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และสร้างข้อสรุป ส่วนที่ 3 ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ใน

โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โรงเรียนละ 15 คน จำนวน 13 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 195 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนใช้บริการทางไปรษณีย์ จำนวนทั้งสิ้น 195 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.38 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ส่วนที่ 1 ยกร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ จำนวน 11 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประเด็นการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมและ

ความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) การตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม (Propriety Standard) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แหล่งข้อมูล ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 13 โรงเรียน แห่งละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 195 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนใช้บริการทางไปรษณีย์ จำนวน 195 ฉบับ และได้รับกลับคืนจำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.44 การวิเคราะห์

ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า

1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่ามี 8 องค์ประกอบ 1) ด้านสภาพแวดล้อมภายใน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านการระบุความเสี่ยง 4) ด้านการประเมินความเสี่ยง 5) ด้านการตอบสนองต่อความเสี่ยง 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ 8) ด้านการติดตามประเมินผล

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า

ด้านสภาพ พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงโดยทั่วไปขององค์กร และรับรู้ถึงความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งบางโรงเรียนมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ แต่ยังไม่เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสาธิต มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการที่เน้นเฉพาะทาง ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรisk ความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการได้

ด้านความต้องการ พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความต้องการการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิตเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะทุกโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสร้างความปลอดภัย และการป้องกันเหตุการณ์เสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการที่อาจเกิดขึ้น ช่วยลดสถิติของอุบัติเหตุและการ

บาดเจ็บทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เล่นกีฬาอย่างมีความสุข

ด้านแนวทาง พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนที่ยังไม่ชัดเจนและเป็นระบบที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามหลักการของการบริหารความเสี่ยง ส่วนใหญ่เป็นการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ตรวจสอบความพร้อมใช้ของวัสดุอุปกรณ์และดูแลความปลอดภัยของนักเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงยังไม่ใช้แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่ถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการที่ชัดเจน มีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับ และมีการสื่อสารให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางปฏิบัติ การมีงบประมาณสนับสนุนที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง และให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้ความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการได้ลดลง อยู่ในระดับที่เหมาะสม หรือยอมรับได้

1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 1) ด้านสภาพแวดล้อมภายใน 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านการระบุความเสี่ยง 4) ด้านการประเมินความเสี่ยง 5) ด้านการตอบสนองต่อความเสี่ยง 6) ด้านกิจกรรมการควบคุม 7) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ 8) ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ทุกด้านมีสภาพการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ องค์ประกอบที่ 3

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 2) การประเมินความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 3) การตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 4) กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 5) สารสนเทศและสื่อสารการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม และมีความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดั้มาก

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีความเป็นประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดั้มาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.1. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า มี 8 องค์ประกอบ ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในองค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลกระทบของความเสี่ยงนั้นจะสร้างให้เกิดความเสียหาย ดังนั้นการบริหารความเสี่ยง จึงเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหา โดย

อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงเจ้าหน้าที่ ในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมการดำเนินงานหรือกิจกรรมทั้งหมด ให้มีทิศทาง หรือเป้าหมายในการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ สอดคล้องกับมาร์ค (Mark Piekarz, 2009 p.146) อ้างอิงในคาเรน บิล (Karen Bill, 2009) ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระบวนการระบุความเสี่ยง 2) กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) กระบวนการควบคุมความเสี่ยง 5) กระบวนการตรวจสอบความเสี่ยง ส่วนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551, หน้า 33 - 34) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงขององค์กร ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ตามมาตรฐานของ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมภายใน 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การระบุเหตุการณ์ 4) การประเมินความเสี่ยง 5) การตอบสนองต่อความเสี่ยง 6) กิจกรรมการควบคุม 7) สารสนเทศและการสื่อสาร 8) การติดตามประเมิน

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพ ความต้องการ และแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านสภาพการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงโดยทั่วไปขององค์กร และรับรู้ถึงความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนสาธิต ซึ่งบางโรงเรียนมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการ แต่ยังไม่เป็นระบบ ทั้งนี้ไม่มีรูปแบบและแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการที่เน้นเฉพาะทาง ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรisk ความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการได้ สอดคล้องกับอาซาดิ (Azadi, B., 2008) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของกิจกรรมกีฬาส่วนมีความเสี่ยง แม้กระทั่งโปรแกรมการจัดการแข่งขันกีฬาที่ปลอดภัยที่สุด

ก็ไม่สามารถป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้จัดการกีฬาที่ควรจะมีแผนการจัดการความเสี่ยงและมิงงบประมาณเพียงพอในการจัดทำสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้เข้าชมการแข่งขัน สอดคล้องกับเซอแมน (Saayman, 1993: อ้างอิงใน Marie, 2004) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงทางการกีฬา สามารถพิจารณาได้จาก 1) ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือการได้รับบาดเจ็บที่เกิดขึ้น 2) ความถี่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่นั้นๆ 3) ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ 4) ประเมินจากข้อมูลที่น่าเชื่อถือ 5) ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วม 6) ประเมินจากแหล่งทรัพยากรภายในองค์กร

ด้านความต้องการการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความต้องการการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬานันทนาการในโรงเรียนสาธิตเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะทุกโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการสร้างความปลอดภัย และการป้องกันเหตุการณ์เสี่ยงทางการกีฬานันทนาการที่อาจเกิดขึ้น ช่วยลดสถิติของอุบัติเหตุ และการบาดเจ็บทางการกีฬานันทนาการในโรงเรียนให้กับนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เล่นกีฬาอย่างมีความสุข สอดคล้องกับจอห์น โอ สเปนเซอร์ และคณะ (John O. Spengler, JD, Daniel P. Connaughton, Andrew T. Pittman, 2006) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงส่วนใหญ่ จะเกี่ยวข้องกับการลด หรือกำจัดความเสี่ยงของการบาดเจ็บและการเสียชีวิตและความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นได้ในภายหลังที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและกีฬานันทนาการและการบริการ การดำเนินการวางแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคอลิน และสก็อต (Colin Fuller and Scott Drawer, 2004; 34 (6)) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการความเสี่ยง เป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ดีที่สุดการบริหารจัดการภายในองค์กรกีฬาและนันทนาการ กระบวนการจัดการความเสี่ยงช่วยให้ปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การบาดเจ็บ ถูกระบุ และจัดระดับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโดยผ่านการประเมินผล โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเชิงรุกกับหน่วยงานที่กำกับดูแลการกีฬาและผู้เข้าร่วม เพื่อใช้ในการระบุและการป้องกัน การจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความถี่ของการเกิดและความรุนแรงของการบาดเจ็บภายในการเล่น

กีฬา และการยอมรับความเสี่ยงนั้นสามารถทำได้เฉพาะบางกีฬาที่เจาะจงแต่ขึ้นอยู่กับกรยินยอมของผู้เข้าร่วม

ด้านแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนที่ยังไม่ชัดเจนและเป็นระบบที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามหลักการของการบริหารความเสี่ยง ส่วนใหญ่เป็นการมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรมได้ตรวจสอบความพร้อมใช้ของวัสดุอุปกรณ์และดูแลความปลอดภัยของนักเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงยังไม่ใช่แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่ถูกต้อง ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ดำเนินงานที่ชัดเจน มีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับ และมีการสื่อสารให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางปฏิบัติ การมีงบประมาณสนับสนุนที่เหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง และให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้ความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการได้ลดลง อยู่ในระดับที่เหมาะสม หรือยอมรับได้ สอดคล้องกับ องค์การกีฬาและนันทนาการประเทศนิวซีแลนด์ (Sport & Recreation New Zealand, 2004) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงบางอย่างแฝงอยู่กับกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความเร็ว หรือ ความสูง และความลึกของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งผู้เข้าร่วมอาจได้รับความเสี่ยงหลังจากได้ร่วมกิจกรรมเหล่านี้ และผู้จัดงาน ควรมีความรับผิดชอบในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ร่วมและผู้ชม การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ควรมีกระบวนการในการระบุความเสี่ยงที่ชัดเจน และทำให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ความเสี่ยงเหล่านั้นจะถูกประเมินและถูกจัดการความเสี่ยงให้หมดไป และได้เสนอกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ระบุเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ระบุความเสี่ยง และสาเหตุ 3) ระบุการควบคุมความเสี่ยง 4) การวิเคราะห์ความเสี่ยง 5) การประเมินความเสี่ยง 6) เขียนแผนการบริหารความเสี่ยง 7) การสื่อสารแผนการบริหารความเสี่ยง 8) การทบทวนและตรวจสอบ สอดคล้องกับโจเซฟ แมคโดนัลด์ (Joseph Macdonald, 1990) ได้กล่าวว่า แผนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ

ควรประกอบไปด้วย 1) บุคลากร หรือทีมงาน บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ 2) อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยพื้นฐาน อุปกรณ์ฉุกเฉิน 3) นโยบาย และขั้นตอน หรือแนวปฏิบัติ

1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 13 โรงเรียน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังไม่มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่ชัดเจนและเป็นระบบ ทำให้มีการดำเนินงานที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ สอดคล้องกับโอทาโกและบราว (Otago, L, & Brown, L CA, 2003, pp. 216 - 225) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้ถูกนำมาใช้ในช่วงการกีฬาอย่างกว้างขวาง และมีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องในการสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาที่ยังไม่ได้รับการตรวจสอบและประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนิดกีฬาที่มีความเฉพาะและสถานที่ที่มีความเฉพาะในเชิงธรรมชาติ สอดคล้องกับสำนักงานกีฬาและนันทนาการรัฐทัสมาเนีย (Office Sport & Recreation Tasmania, 1999) ได้กล่าวว่า องค์การกีฬาและนันทนาการควรตรวจสอบและทบทวนความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการเป็นระยะๆ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโปรแกรมการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้เอกสาร หรือข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง จึงเป็นสิ่งสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารความเสี่ยง

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 2) วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ และผลลัพธ์ ได้แก่ การลดความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ลดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ

ทางการกีฬาและนันทนาการ ความปลอดภัยทางการกีฬา และนันทนาการ ทั้งนี้เป็นการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน จำเป็นจะต้องมีการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมการดำเนินงานด้านการกีฬาและนันทนาการ เพื่อให้บุคลากรได้มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ และควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ มอหมายหน้าที่ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เชื่อถือได้และมีมาตรฐาน หรือเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบท หรือสภาพการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อสร้างความปลอดภัยทางการกีฬา และลดความเสี่ยงทางการกีฬาให้นักเรียนสามารถเล่นกีฬาได้อย่างมีความสุข

2.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา และนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดปรัชญาการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา 2) กำหนดวิสัยทัศน์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา 3) กำหนดพันธกิจการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา 4) กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา และ 5) กำหนดกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา เป็นเพราะนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา และนันทนาการจะต้องครอบคลุมหลักและวิธีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการขององค์กรให้มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน สอดคล้องกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551, หน้า 42) ได้กล่าวว่า ปรัชญาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นความเชื่อและทัศนคติที่บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วม ซึ่งแสดงถึงลักษณะและวิธีพิจารณาความเสี่ยงในทุกๆ กิจกรรมขององค์กร ตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ และการนำไปปฏิบัติในกิจกรรมประจำวัน ปรัชญาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าขององค์กร ซึ่งมีผลต่อวัฒนธรรมองค์กร และรูปแบบการดำเนินงาน จะส่งผลต่อการนำองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาประยุกต์ใช้ รวมถึงวิธีการระบุความเสี่ยง ประเภทของความเสี่ยงที่ได้ยอมรับ และวิธีที่องค์กรจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นด้วย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553, หน้า 17) ได้กล่าวถึง นโยบายของการบริหารความเสี่ยง ไว้ดังนี้ 1) ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรแบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง 2) ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความ

เสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร 3) ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงที่มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ 4) ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการจัดการที่ดี 5) ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีระบบการบริหารความเสี่ยง โดยบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม กระบวนการดำเนินงาน เพื่อลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่เกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2.2 วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวทาง และ กลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา หรือเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา 2) พิจารณาข้อมูลพื้นฐานจากรายงานความเสี่ยงทางการกีฬา และรายงานการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ในรอบ 1-5 ปี ที่ผ่านมา 3) กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา 4) กำหนดระดับความเสี่ยงทางการกีฬา ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยงทางการกีฬา และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงพร้อมทั้งคำอธิบายในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และ 5) กำหนดช่วงเบี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงทางการกีฬา ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยงทางการกีฬา และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทางการกีฬา พร้อมทั้งคำอธิบายในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย หรือผลที่โรงเรียนต้องการที่จะบรรลุ หลังจากเริ่มการดำเนินงาน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา วิลมิงตัน (2556, เว็บไซต์) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยมี 2 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนให้นักเรียน บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการป้องกันสุขภาพ รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) เพื่อระบุความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง การจัดเตรียมกลยุทธ์ หรือวิธีการในการลดความเสี่ยงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานของโรงเรียน สอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงไว้ดังนี้ 1) เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการ

ตัดสินใจ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่น่าจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การดำเนินงาน และเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แล้วพิจารณาหาแนวทางป้องกัน หรือจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน หรือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ 2) เพื่อให้องค์กรสามารถลดมูลเหตุของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และลดขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้ 3) เพื่อให้องค์กรมีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายภารกิจหลักตามกฎหมาย เป้าประสงค์

2.3 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดโครงสร้างและผังการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และสายการบังคับบัญชา หรือสั่งการ 2) กำหนดและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา 3) กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา 4) เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และ 5) สร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ให้นักเรียนและบุคลากร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และมีส่วนร่วมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา มีจิตสำนึกแห่งความปลอดภัย ทั้งนี้เป็นเพราะคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินงานตามที่โรงเรียนได้มอบหมาย และเป็นผู้ขับเคลื่อนกลไกทั้งหมดในการดำเนินงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับนิรภัย จันทรสวัสดิ์ (2551, หน้า 12 - 13) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงควรเริ่มจากบุคลากร ตลอดจนผู้บริหารในองค์กร ได้ทำความเข้าใจให้ตรงกันต่อค่านิยมของความเสี่ยง เพื่อให้ ทุกคนสามารถชี้บ่งความเสี่ยงและโอกาสได้ในทิศทางเดียวกันโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่เป็นที่นิยม จะประกอบไปด้วยคณะกรรมการอย่างน้อย 2 ชุด คือ 1) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 2) คณะทำงานบริหารความเสี่ยงในทุกระดับ ซึ่งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงก็ จะมีการแบ่งย่อยลงไปตามลำดับชั้นตามโครงสร้างองค์กร สอดคล้องกับ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551, หน้า 148) ได้กล่าวถึง บทบาทของคณะกรรมการว่า

หน้าที่สำคัญในการสอดส่องดูแลเรื่องการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและควรทำการประเมินความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญที่สุด การตอบสนองความเสี่ยง การนำเสนอแผนการบริหารความเสี่ยงต่อผู้บริหาร รวมทั้งรายงานข้อมูลที่สำคัญ คณะกรรมการอาจเลือกมอบหมายหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งให้ระดับอนุกรรมการไปรับผิดชอบได้ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในแต่ละด้านมีความชัดเจนมากขึ้น

2.4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุความเสี่ยงทางการศึกษา 2) การประเมินความเสี่ยงทางการศึกษา 3) การตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการศึกษา 4) กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษา 5) การรายงานและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา ทั้ง 6 ขั้นตอน อาจอภิปรายผลได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) วิเคราะห์เหตุการณ์เสี่ยงทางการศึกษา ระบุปัจจัยเสี่ยงทางการศึกษา ระบุความเสี่ยงและประเภทความเสี่ยงทางการศึกษา ที่ครอบคลุมการดำเนินงาน 2) วิเคราะห์ความเสี่ยงทางการศึกษา ทั้งโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภารกิจของโรงเรียน ทั้งด้านกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาพลศึกษา กีฬาและนันทนาการ ด้านการแข่งขันกีฬา และด้านการส่งเสริมสุขภาพ 3) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เหตุการณ์เสี่ยงและระบุความเสี่ยงทางการศึกษา ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโรงเรียน 4) มีเทคนิคการระบุความเสี่ยงทางการศึกษา และ 5) เชื่อมโยงเหตุการณ์เสี่ยงทางการศึกษา และทำการวิเคราะห์เพื่อค้นหาที่มา หรือสาเหตุของการเกิดผลกระทบต่อภารกิจของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการระบุความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ เป็นการค้นหาเหตุการณ์เสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการแบบเจาะจงเพื่อให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ สามารถประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553) ได้กล่าวว่า การระบุความเสี่ยงเป็นการระบุเหตุการณ์ (Event Identification) ความเสี่ยง หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจาก

ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ได้กล่าวว่า การระบุความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกัน ระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/ กิจกรรม เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้อง คำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

ขั้นที่ 2 การประเมินความเสี่ยงทางการศึกษา และนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) ใช้ แหล่งข้อมูลความเสี่ยงทางการศึกษา ในรูปแบบของ เอกสาร หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถสืบค้นได้ทั้ง ภายใน/ภายนอกโรงเรียน 2) รับฟังความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียนและผู้ปกครอง หรือผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมต่างๆ เพื่อ พิจารณาถึงเหตุการณ์เสี่ยงทางการศึกษา ที่มีผลกระทบต่อ วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา ของ โรงเรียน 3) วิเคราะห์ความเสี่ยงทางการศึกษา 4) จัด ระดับความเสี่ยงทางการศึกษา ลงตารางแสดงความเสี่ยง ทางการศึกษา หรือแผนที่ความเสี่ยงทางการศึกษา ตาม ระดับความเสี่ยงทางการศึกษา ที่ยอมรับได้ และ 5) ใช้ เทคนิคการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษา ทั้งเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามสูตรการคำนวณหาระดับ ความเสี่ยง เพื่อประเมินความน่าจะเป็น และใช้เครื่องมือใน การประเมิน ทั้งนี้เป็นการประเมินความเสี่ยงทางการ ศึกษาและนันทนาการ เป็นการประเมินค่าของความเสี่ยงซึ่ง พิจารณาโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากรisk นำไปสู่การเลือกวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการ ศึกษาและนันทนาการ ที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสงวน ช้างฉัตร (2547) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) เป็นเครื่องมือที่จำเป็นของผู้บริหาร โครงการและผู้เกี่ยวข้องในโครงการทุกคน เนื่องจาก สามารถระบุสิ่งกีดขวางที่ทำให้โครงการไม่สำเร็จตาม เป้าหมายได้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงก่อให้เกิดการสืบสวน และประเมินปัญหาแต่เริ่มต้น การปรับปรุงการปฏิบัติตาม แผนอย่างเหมาะสม รวมทั้งการตรวจติดตาม การวิเคราะห์ ความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้โครงการได้บรรลุ ตามเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับเทคนิคในการวิเคราะห์ความ เสี่ยงนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์ เชิงคุณภาพและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การ

ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การ ระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับ ความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่ หรือโอกาสที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินแล้ว ทำให้ทราบระดับของ ความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความ เสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละ ปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปาน กลาง น้อย และน้อยมาก

ขั้นที่ 3 การตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการ ศึกษาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) มี วิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการศึกษา ที่เป็นไปได้ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ทางการศึกษา 2) ใช้กลวิธีในการตอบสนองต่อความเสี่ยง ทางการศึกษา 3) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงทางการ ศึกษา โดยแยกตามประเภทความเสี่ยงทางการศึกษา 4) ให้บุคลากรปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยงทางการ ศึกษา โดยเคร่งครัด และ 5) ปรับปรุงแผนและประเมิน แผนการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา ตาม ปิงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานทั้งนี้ เป็นเพราะการตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการศึกษาและ นันทนาการ เป็นการปฏิบัติต่อความเสี่ยงที่ต้องการให้ลดลง หรือหมดไปด้วยกลวิธีต่างๆ ในการตอบสนองเพื่อให้ระดับ ความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการมีการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับสุชาติ ทวีพรปฐมกุล (2544, หน้า 79) ได้กล่าวว่า การจัดการกับความเสี่ยงที่ดีที่สุดมี ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยงบางสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ก็ควรจะ หลีกเลี่ยง เช่น การจัดที่นั่งของผู้ชมให้ไกลจากสนามแข่งขัน 2) การลดสิ่งที่ลดได้ เช่น เมื่อมีการก่อสร้างให้ติดป้าย เตือนป้องกันไว้ ช่วยลดความเสี่ยงได้ 3) การรักษา เช่น การรักษาการบาดเจ็บหลายครั้งที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น อยู่ที่ ความพอใจของผู้เล่นจะยอมรับความเสี่ยงนั้นจากการเล่นได้ หรือไม่ 4) การแลกเปลี่ยน เช่น การแลกเปลี่ยนเวลาในการ ทำงานให้คนที่มีความพร้อมกว่ามาทำงาน สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา วิลมิงตัน (2556, เว็บไซต์) ได้กล่าวว่า เทคนิคการบริหารความเสี่ยง มี 5 ประการ ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยง (Avoidance) การขจัดความเสี่ยง

2) การควบคุมความสูญเสีย (Loss Control) การใช้เทคนิคและข้อควรระวังความปลอดภัยในการลดความเสี่ยง
3) การจัดหาเงินทุน (Financing) การซื้อประกันความเสี่ยง
4) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer of Risk) การทำสัญญาการถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังแหล่งอื่น 5) การยอมรับความเสี่ยง (Retention) 5.1) การยอมรับความเสี่ยงทั้งหมด เพื่อความต่อเนื่องของกิจกรรม 5.2) การยอมรับความเสี่ยงบางส่วน เช่น การซื้อประกันภัย เป็นต้น

ขั้นที่ 4 กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จำแนกประเภทของกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬา ที่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงาน 2) ใช้วิธีการปฏิบัติแบบผสมผสานกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬา กับการตอบสนองต่อความเสี่ยงทางการกีฬา ให้ไปในทิศทางเดียวกัน 3) กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬา อย่างเหมาะสมและมีกรอบระยะเวลา 4) กำหนดการควบคุมระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา และการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนนำไปเผยแพร่ และ 5) จัดทำแผนการควบคุม และมาตรการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬา พร้อมทั้งมอบหมายให้ผู้บริหารรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ตามประเภทหรือปัจจัยเสี่ยงทางการกีฬา ทั้งนี้ เป็นเพราะกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ เป็นการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยง เพื่อการควบคุมความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามกำหนดระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553) ได้กล่าวว่า การประเมินการควบคุม (Control Activities) หมายถึง ขั้นตอน หรือนโยบายที่เป็น การควบคุมเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการตอบสนองความเสี่ยงที่ได้ทำในองค์กรประกอบที่แล้วยังอยู่ระดับที่สามารถยอมรับได้ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ได้กล่าวว่า การประเมินมาตรการควบคุมเป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการ สอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้

ขั้นที่ 5 สารสนเทศและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดทำระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ทั้งภายในและภายนอก 2) จัดทำผังการไหลของข้อมูลในระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ทั้งภายในและภายนอก 3) ปรับปรุงระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ให้ใช้งานง่าย รวดเร็วและตรงตามความต้องการ 4) จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา และ 5) จัดทำเอกสารและแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ทั้งนี้เป็นเพราะสารสนเทศและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานทั้งหมด ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการจะต้องเลือกสรรให้เหมาะสมกับสภาพการ ใช้งานจริง และมีขั้นตอนการควบคุมสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้ทันเวลา สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2552) ได้กล่าวว่า การรายงาน เป็นการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมด ตามลำดับ ให้ฝ่ายบริหารรับทราบ และให้ความเห็นชอบ ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2553) ได้กล่าวว่า การสื่อสารและการส่งข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยง (Information and Communication) ลำดับขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญเพราะจะเป็นส่วนที่จะช่วยสนับสนุนในทุกๆ ขบวนการ ขั้นตอน ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยภายในองค์กร (Internal Environment) อันเป็นรากฐานที่สำคัญของขบวนการ ขั้นตอนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเพราะจะมีส่วนช่วยทำให้บุคลากรในองค์กรได้ทราบถึงทิศทางการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนถือเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอีกทางหนึ่งด้วย

ขั้นที่ 6 การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดทำปฏิทินการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ทั้งในระดับฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่จัดกิจกรรมกีฬา ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 2) กำหนดประเภทกิจกรรมในการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา อย่างเป็น

ระบบและต่อเนื่อง และมีกำหนดขั้นตอนการติดตามและ ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 3) กำหนดให้มีการประเมินระบบ การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา จัดทำรายงานหา ข้อบกพร่อง และมาตรการแก้ไข 4) จัดทำรายงานผลการ ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง ทางการศึกษา ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ทางการศึกษา และโรงเรียนทราบ ทุกภาคเรียน/ปี การศึกษา หรือทุก 2 ระยะ ระยะที่ 1 รอบ 6 เดือน และ ระยะที่ 2 รอบ 12 เดือน และ 5) ประเมินและปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา ตามนโยบายของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการติดตาม ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและ นันทนาการ เป็นกระบวนการในการดำเนินงานด้านการ กำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและ ประเมินว่าภารกิจนั้นสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ หรือไม่และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข อย่างไร สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2552) ได้ กล่าวว่าการติดตามผลและทบทวน เป็นการติดตามผลการ ดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงว่ามีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินงานต่อไปได้ และสอดคล้องกับ สถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการ ทบทวนแนวทางการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อ พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ได้กล่าวว่า การติดตามผล เป็นการติดตามผลของการดำเนินการตามแผนการบริหาร ความเสี่ยงว่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการ เปลี่ยนแปลงหรือไม่ รวมถึงเป็นการทบทวนประสิทธิภาพ ของแนวทางการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนา ระบบให้ดียิ่งขึ้น

3. การประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวม องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา และนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 4 ด้าน มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ในระดับมากทุก องค์ประกอบ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องใน โรงเรียนต่างได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความเป็นไปได้ใน การนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและ

นันทนาการมาใช้เพื่อลดความเสี่ยงทางการศึกษาและ นันทนาการ อีกทั้งรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการ ศึกษาและนันทนาการที่ได้สร้างขึ้นยังมีความเหมาะสมและมี ความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สงวน ช่างฉัตร (2547) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการ บริหารความเสี่ยงนั้นมีดังนี้ 1) สามารถทำให้เกิดความ เข้าใจในโครงการและสามารถจัดทำแผนดำเนินการได้ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในแง่ของการประมาณการ ค่าใช้จ่าย หรือระยะเวลาดำเนินการ 2) มีความเข้าใจใน ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการ หากมีการจัดการความ เสี่ยงได้ไม่เหมาะสม หรือละเลยการบริหารความเสี่ยง 3) มีอิสระในการพิจารณาความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้การ ตัดสินใจในการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4) ทำให้ยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นและได้ประโยชน์จาก การยอมรับความเสี่ยงนั้นได้มากขึ้นด้วย สอดคล้องกับริศ โรจนวิศาลทรัพย์ (2550) ได้กล่าวว่า การบริหารความ เสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร เป็นเรื่อง ส่วนรวมที่ทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง จนถึง พนักงานทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ช่วยกันกำหนด กลยุทธ์ นโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมของ องค์กร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงที่ดี สามารถวัด ความสามารถการดำเนินงานของบุคลากรภายในองค์กรได้ และการบริหารความเสี่ยงทำให้องค์กรมีรูปแบบการ ตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน สามารถปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานได้ มีการจัดสรร ทรัพยากรทางการบริหารไปในจุดที่ต้องการได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการ ศึกษาและนันทนาการ โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรและ นักเรียน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งจัดทำ คู่มือ/แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและ นันทนาการ เพื่อเป็นกรอบในปฏิบัติงาน และประชุมชี้แจง ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันถึงเหตุผลและความจำเป็นในการ บริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการ
2. ด้านวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง ทางการศึกษาและนันทนาการ โรงเรียนควรมีการกำหนด วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความปลอดภัยและการป้องกันการบาดเจ็บทางการกีฬาและนันทนาการ หรือลดอุบัติเหตุทางการกีฬาให้มีความชัดเจน

3. ด้านคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ โรงเรียนควรมีการกำหนดผังโครงสร้าง

โดยการแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้คณะกรรมการ และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ ในระดับโรงเรียน เพื่อทำการสำรวจและวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง จัดลำดับความสำคัญจากการดำเนินงานตามกระบวนการ หรือโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ

4. ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ โรงเรียนควรมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการที่เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยคำนึงถึงจำนวนของ

บุคลากร ภาระหน้าที่ งบประมาณ และทรัพยากรทางการบริหาร และควรให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการ เสนอต่อผู้อำนวยการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปทดลองใช้ในสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียน สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในด้านการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). *กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร กรอบโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- นิรภัย จันทรสวัสดิ์. (2551). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : สุตรไฟศาล.
- นริศ โรจน์วิศาลทรัพย์. (2550). *การประเมินความเสี่ยง และความปลอดภัยในโรงงาน*. สำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการ. สำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ, บริษัท ย่างอินเตอร์เทรด จำกัด.
- มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*. พิษณุโลก : เอกสารเย็บเล่ม
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2552). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง : เอกสารเย็บเล่ม
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : เอกสารเย็บเล่ม
- มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. (2549 - 2553). *รายงานประจำปีกองทุนสวัสดิภาพนักเรียนและนิสิต*. พิษณุโลก : เอกสารเย็บเล่ม.
- ศูนย์วิจัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. (2547). *โรงเรียนเสริมสร้างความปลอดภัย*. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2553, จาก <http://www.csip.org/>
- สงวน ช่างฉัตร. (2547). *การบริหารความเสี่ยงของโครงการ*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, (Online), accessed 9 November 2550. Available <http://www.netcomuk.co.uk.13>
- สุชาติ ทวีพรปฐมกุล. (2544). *การบริหารและการจัดกีฬานันทนาการ*. สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

- Anderson. (2002). *Fundamentals of Sports Injury Management*. Lippincott Williams and Wilkins; 2nd Revised edition edition (1 Sep 2002)
- Azadi, B. (2008). *Examining risk management practices in public and private pools*. M.A. Thesis, Tarbiat Learning Company. Modares University, Tehran, Iran,
- Chunderpal SINGH & Jhalukpreya SURUJLAL. (2006). *Risk Management Practices of High School Sport Coaches and Administrators*. Department of Sport and Movement Studies, University of Johannesburg, Auckland Park, Republic of South Africa Vaal University of Technology, Vanderbijlpark, Republic of South Africa.
- Clarke KS. (1998). *On issues and strategies*. In H.Appenzeller, (Ed.). *Risk Management in Sport: Issues and strategies*. (pp. 11-22). Durham: Carolina Academic Press.
- Horine, C. (1991). *Administration of physical education and sport programs* (2nd ed). Dubuque: Wm.C.Brown Publishers.
- Joseph Macdonald. (1990). *Planning for Effective Risk Management - Marquette Law Scholar. Risk Management Manual for Sport and Recreation Organizations*, 2-21.
- Karen Bill. (2009). *Sport Management*. Printed and bound in Great Britain by TJ International Ltd, Padstow, Cornwall.
- Lower T. (1996). *Sport injury patterns in urban and rural accident and emergency units*. *Australian J Rural Health*; 4: 28-32.
- Marie Elizabeth Magdalena Young (2004). *Risk management in sport at secondary schools*. Mini-Dissertation master of Philosophy in Sport management in the faculty of Economic and Management Sciences at the Rand Afrikaans University. Retrieved on October 24, from <http://www.ujdigispace.uj.ac.za>.
- Otago, L, & Brown, L CA (2003). *Risk management models in netball*. *Journal of Science and Medicine in Sport* 6 (2): 216-225.
- Office Sport & Recreation Tasmania. (1999). *A Sporting Chance: A risk management framework for the sport and recreation industry*. Hobart, Tas. : Office of Sport & Recreation, c 1998. 1 v. (loose-leaf): ill.; 31 cm.
- Sport & Recreation New Zealand. (2004). *Guidelines for Risk Management in Sport and Recreation. Justifying the risk to others: The real razor's edge*. *The Journal of Experiential Education*. Vol 10 (1), 16-22 (1987).
- Spengler, J., Connaughton, D., Pittman, A., (2006). *Risk Management in Sport and Recreation*. Human Kinetics, Champaign, IL.
- University of North Carolina Wilmington. (2013). *Risk Management*. Retrieved on October 24, from <http://www.uncw.edu/ba/irm/>.